

Kmetijstvo.

Potreba prenaredbe domovinskega zakona iz l. 1863.

(Utemeljeval v deželnem zboru posl. Povše.)

(Konec.)

Obe ti instituciji morate se popolniti in v dobro delujočim stanovom urediti. Ob enem pa mora država lotiti se po vzgledu Nemčije naloge priskrbovanja za delo onemoglih delavcev, to je starostno priskrbovanje.

Nemčija že več let izvaja to ustanovo, ki stane državo dokaj milijonov na leto. Ako hočemo ublažiti pri nas sedanje pač prežalostne socialne razmere, lotiti se moramo dela in rešiti akutno nastalo socialno vprašanje z modrim, vztrajnim in požrtovalnim delovanjem in gotovo smem imenovati starostno priskrbovanje delujočih stanov kot najvažnišo socialno zadevo. Ne smem biti preobširen, zato le pristavljam, da prav s tem bi se tudi za one občine, ki bodo nosile težja bremena za preskrbovanje ubožcev, torej za mesta, zamoglo ublažiti to razmerje. Vsekako pa se mora osnovati poseben državni ubožni zaklad — oziroma deželni ubožni zakladi, ki bi iz državnega zaklada dobivali podpore v svrhu, da se iz tega zaklada potem vsem onim občinam, katere bi izkazale, da imajo čezmerno breme nositi za ubožce, povrnejo stroški, ki presegajo maksimalni odstotek naklade v svrhu preskrbovanja za ubožce. Enaki zakladi nahajajo se tudi v drugih državah in gotovo je država dolžna v prvi vrsti skrbeti za svoje uboge državljane.

Mestom torej in občinam, v katerih se nahajajo velike tovarne, rudniki itd., bo se moralo iz takih osrednjih zakladov dajati pomoči v to svrhu in s tem bo tudi za te odstranjeno hudo breme, katero pa bo za ogromno število ubogih kmetijskih občin z novo postavo gotovo znižano.

Konečno bodi mi dovoljeno še na jedno prednost novega načrta opozoriti. Človekoljubje, dandanes moderna beseda, govori za prenaredbo domovinskega zakona. Po sedanjem zakonu dobi nalog preskrbeti ubožca občina, v kateri je ubožec imel svojega očeta rojenega. Nihče se ne spominja več na očeta, nihče ne pozna njegovega sina. Občina sklene, da ubožca pusti dovesti domov in tu mora prosjačiti milosti od ljudij, ki njega ne poznajo in ki ne morejo čutiti zanj tako, kakor za človeka, ki je bil od nekdanj doma znan, priljubljen, pa je vsled nesreče, bolezni opešal, tako, da mora iskati usmiljenih src. Kako hudo mora biti onemu ubožcu, ker večinoma mu dajo miloščino, ker morajo, on ne najde njemu naklonjenih src.

Torej tudi iz tega ozira je opravična določba, da kjer človek deluje in je svoje najboljše moči izrabil, naj tudi uživa svojo domovinsko pravico.

Ker se bo prav v prihodnjem zasedanju odločila usoda, ali bo vladni načrt zakona za prenaredbo domovinske pravice obveljal in ker se tudi proti njemu močno deluje, smatral sem umestno staviti ta predlog, katerega

naj izvoli visoki zbor odobriti in izročiti upravnemu odseku v posvetovanje.

Kmetijske raznoterosti.

Čiki smodek so dobro sredstvo za preganjanje mrčesov z vrtnih zelišč. Taki čiki se posuše in potem zdrobe. S tem prahom potresajo se rastline zjutraj ob rosi, ali pa po škropljenji, da se bolje prime. Dobro je pa tudi, če se v vodi kuhajo in potem s to vodo rastline škrope.

Sredstvi, s katerimi se preganjajo psom bolhe? Dvakrat v tednu psa čisti s krtačo ali česalom, s katerim si poprej snažil konja. Drugo sredstvo se pa takole pripravi: Vlije se se 20 gr bencina, v 160 gr vode in pridene 10 gr katranovega mila in potem se kaka cunj v to tekočino pomoči in ž njo drgne psa.

Mrzli hlevi niso za debelenje živine. V njih živina poje mnogo krme, ne da bi se kaj odebelila. Pa tudi v pregorkih hlevih se živina povoljno ne debeli. Najbolje je, če je v hlevu 12° gorkote.

Poučni in zabavni del.

Deset let v Ameriki.

(Iz osebnih spominov Rusa P. Tverskega.)

VI.

(Dalje.)

Demokratje izmislili so se tudi drugo sredstvo, da umetno obračajo narodno voljo na svojo stran. Kakor hitro dobe v roko zakonodavstvo kake države, takoj vpeljejo gerrymandor volilnih okrajev. Ta beseda je nova v angleščini in pomenja tako razdelitev okrajev, katera se ne ozira na naravne geografske meje, temveč le na to, da pride več okrajev v roke demokratov. Za poslednje volitve za kongres so bili demokratje napravili mnogo gerrymandorov, a najvažnejši je bil v državi Ohajo, kjer so iz bivšega v zemljepisnem oziru skupnega, republikanskega volilnega okraja, v katerem je bival in vselej bil voljen demokrat poseben nasproten predlagatelj novega tarifnega zakona Mac Kinley, naredili tri nove volilne okraje vsacega z demokratično večino v obliki otoka Celebesa in vsled tega je propal Mac Kinley. Drugi slučaj je pa bil v državi Alabama, v severovzhodnem kotu, katere ob gorah Tenessy je že dolgo še od vojske sem živelo republikansko prebivalstvo, ki je vselej volilo republikanca v zbornico poslancev. Ta volilni okraj razbili so na dva in da naredijo nova volilna okraja za trdno demokratična, raztegnili so jednega po vsej severni meji države nad 300 milj daleč in le 10 do 15 milj na široko, drugega so pa potegnili ob vzhodni meji ravno v taki obliki.

Organizacija obeh strank je povse jednaka. V zveznem odboru je pa jeden član iz vsake države in vsakega teritorija zveze in se voli na dve leti. Ta zvezni odbor si izbere načelnika, tajnika in blagajnika ter posebni izvrševani odbor vodi zvezne politične volitve. Nabira denarje, izbira in razpošilja agitatorje v razne države, odločuje kraj in čas za zvezne shode in sploh vodi